

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/308/2019
Identifikačné číslo spisu:	8714202507
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8714202507.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1 / Slovenská republika - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava, IČO: 00 151 866 a 2/ Slovenská republika - Okresný úrad Prešov, Námestie mieru 3, Prešov, samostatné IČO nepridelené, proti žalovaným: 1/ Y. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H., 2/ EU invest plus, s. r. o., so sídlom Dunajská 8, Bratislava - mestská časť Staré Mesto (predtým MERCANT, s. r. o., so sídlom Nitrianska 503/99, Partizánske), IČO: 36 332 461, zastúpený: JUDr. Ing. Marcela Martinkovičová, advokátka, so sídlom Nám. sv. Egídia 95, Poprad, IČO: 50 672 720, 3/ R. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y., zastúpený: JUDr. Jozef Furčák, advokát, so sídlom Nám. sv. Egídia 44, Poprad, IČO: 10 805 851, 4/ Y. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U., 5/ T. T., rod. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. a 6/ IW. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q., žalovaní 1/, 4/, 5/ a 6/ zastúpení : JUDr. Mária Faithová, advokátka, so sídlom Dlhá 30B, Senec, IČO: 30 847 206, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o neplatnosť záložnej zmluvy a o neplatnosť zmluvy o zriadení vecného bremena s prísl., vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 10C/49/2014, o dovolaní žalovaných 1/, 2/, 4/, 5/ a 6/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/47/2018 zo dňa 16. mája 2019, takto

rozhodol:

I. Dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/47/2018 zo dňa 16. mája 2019 v časti, ktorou odmietol odvolanie žalovaných 1/, 2/, 5/ a 6/ proti výroku IV. rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 10C/49/2014-233 zo dňa 29. marca 2017, o d m i e t a .

II. Rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 5Co/47/2018-385 zo dňa 16. mája 2019 ako aj rozsudok Okresného súdu Poprad zo dňa 29. marca 2017 č. k. 10C/49/2014-233, vo zvyšnej časti, o k r e m časti výroku I. rozsudku Okresného súdu Poprad týkajúcej sa pozemkov C KN parc. č. 246/16 o výmere 1990 m² - ostatné plochy a parc. č. 246/17 o výmere 151 m² - ostatné plochy, nachádzajúcich sa v k. ú. M., z r u š u j e a vec vracia Okresnému súde Poprad na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Žalobca 1/ podal na Okresný súd Poprad (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) dňa 04.03.2014 žalobu voči žalovaným 1/ až 6/ o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o neplatnosť záložnej zmluvy a o neplatnosť zmluvy o zriadení vecného bremena s prísl. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 14.03.2017 pripustil do konania žalobcu 2/.

2. Rozsudkom č. k. 10C/49/2014-233 zo dňa 29.03.2017 súd prvej inštancie rozhodol:

I. Súd u r č u j e, že žalobca 2/ Slovenská republika - Okresný úrad Prešov, Námestie mieru 3, 081 92 Prešov je výlučným vlastníkom: pozemkov C KN parc. č. 244/2 o výmere 755 m², ostatné plochy, č. 246/11 o výmere 32 m², ostatné plochy, č. 246/12 o výmere 1584 m², ostatné plochy, č. 246/13 o výmere 77 m², ostatné plochy, pozemku E KN parc. č. 8-4577 o výmere 48 m², ostatné plochy, zapísané na LV č. XXX, k. ú. M., pozemkov C KN parc. č. 246/16 o výmere 1990 m², ostatné plochy, č. 246/17 o výmere 151 m², ostatné plochy, zapísané na LV č. XXXX, k. ú. M., pozemkov C KN parc. č. 246/22 o výmere 2994 m², ostatné plochy, č. 246/23 o výmere 222 m², ostatné plochy, zapísané na LV č. XXX, k. ú. M..

II. Súd u r č u j e, že záložná zmluva uzavretá dňa 06.04.2010 medzi žalovaným 4/ ako záložcom a žalovaným 6/ ako záložným veriteľom zriadením záložného práva na pozemok C KN parc. č. 244/2, vklad povolený do katastra nehnuteľností pod č. U. ku dňu 30.04.2010 a zapísanej v časti C : ŤARCHY na LV č. XXX, k. ú. M., j e n e p l a t n á.

III. Súd u r č u j e, že zmluva o zriadení vecného bremena uzavretá dňa 31.03.2010 medzi žalovaným 4/ ako povinným z vecného bremena a žalovanou 5/ ako oprávnenou z vecného bremena, spočívajúceho v práve prechodu, prejazdu motorovými vozidlami ako aj uloženia inžinierskych sietí prevádzky a údržby podľa geometrického plánu č. 35/2009 v prospech budúcich vlastníkov, vklad povolený do katastra nehnuteľností pod č. U. ku dňu 15.04.2010 a to na pozemku C KN parc. č. 246/17, zapísaného na LV č. XXXX, k. ú. M. a na parc. č. 246/23, zapísaného na LV č. XXX, k. ú. M., j e n e p l a t n á.

IV. Súd žalobu žalobcu 1/ z a m i e t a.

V. Strany sporu n e m a j ú n á r o k na náhradu trov konania.

3. V rozsudku sa súd prvej inštancie v časti 2. odôvodnenia prednostne vysporiadal s otázkou aktívnej legitímácie žalobcu 1/ a žalobcu 2/. Konštatoval, že aktívna legitímácia žalobcu 1/ vyplýva z podanej žaloby zo dňa 04.03.2014, pretože žalované pozemky majú patriť do vlastníctva Slovenskej republiky - Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, a aktívna legitímácia žalobcu 2/ vyplýva z jeho právneho postavenia a pôsobnosti podľa § 2 ods. 5 zák. č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov. Podľa tohto ustanovenia okresný úrad má spôsobilosť byť účastníkom súdneho konania a exekučného konania a samostatne konať pred súdom v rozsahu svojej pôsobnosti. Okresný úrad v sídle kraja v zmysle § 4 ods. 5 cit. zákona spravuje majetok štátu v rozsahu ustanovenom všeobecným predpisom o správe majetku štátu, t. j. podľa zák. č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov. Okresný úrad je preddavkovou organizáciou Ministerstva vnútra SR a má pôsobnosť dočasného správcu majetku štátu podľa § 5 ods. 1 cit. zákona, aj keď ide o štátny orgán bez právnej subjektivity (§ 1 ods. 1, písm. d/ cit. zákona) a aj keď nemá pridelené samostatné IČO.

4. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie (bod 9. odôvodnenia) výsluchmi žalobcov 1/, 2/ a žalovaného 4/, prednesmi právnych zástupcov žalovaných 1/, 2/, 3/, 5/ a 6/, výpismi LV č. XXX č. XXXX, k. ú. M., výpisom pozemnoknižnej vložky č. 251, v k. ú. U., teraz k. ú. M., kúpnopredajnou zmluvou č. H., na základe ktorej boli zapísaní U. U., R. V. a R. R. ako podieloví spoluvlastníci mpč. 4577, 4578/1 a 4578/2 v pozemnoknižnej vložke č. 251, k. ú. U., výmerom Jednotného národného výboru obce U. zn. XXX/XX/X-XXXX z 25.07.1950 o výkupe mpč. 4577, 4578/1 a 4578/2 od všetkých spoluvlastníkov, uznesením Krajského súdu v Košiciach č. 7Co/366/59 zo 14.08.1959 o výkone výkupu týchto pozemkov, plnomocenstvom R. R., U. U. a R. V. pre R. V. z 02.07.2007, kúpnu zmluvou z 20.08.2008 (vklad povolený k 04.05.2009 pod č. U.), žiadosťou E. Q. o zápis geometrického plánu č. 19/2009 v k. ú. M. z 30.06.2009 vrátane geometrického plánu, kúpnu zmluvou uzavretou dňa 28.12.2009, (vklad povolený k 30.12.2009 pod č. U.) vrátane geometrického plánu č. 35/2009, geometrickým plánom č. 51/2011, kúpnu zmluvou z 31.03.2010 a záložnou zmluvou zo 06.04.2010 (vklad povolený k 15.4.2010 pod č. U.), žiadosťou o zápis geometrického plánu č. 51/2011 zo 07.10.2011, kúpnu zmluvou uzavretou dňa 05.01.2012 (vklad povolený k 25.1.2012 pod č. U.), kúpnu zmluvou uzavretou dňa 12.04.2012 (vklad povolený k 14.08.2012 pod č. U.), darovacou zmluvou uzavretou dňa 24.09.2012 (vklad povolený k 03.10.2012 pod č. U.), kúpnu zmluvou uzavretou dňa 12.10.2012 (vklad povolený k 12.11.2012 pod č. U.), kúpnu zmluvou uzavretou dňa 14.01.2013 (vklad povolený k 13.02.2013 pod č. U.), znaleckým posudkom č. 214/2012 znalca Ing. Jozefa Záhradníka vypracovaným pre Okresné riaditeľstvo PZ, odbor kriminálnej polície Poprad pod ČVS: ORP-611/OEK-PP-2012, správami býv. Správy katastra T. z 27.09.2012 a 09.11.2012 pre

potreby trestného konania ČVS: ORP-611/OEK-PP-2012, odpoveďou Ministerstva vnútra SR, sekcia verejnej správy zo 16.11.2012 pre potreby trestného konania ČVS: ORP-611/OEK-PP-2012, že osoby R. R., nar. XX.XX.XXXX, U. U., nar. XX.XX.XXXX a R. V., nar. XX.XX.XXXX. sa v Ústrednej evidencii nenachádzajú, odpoveďou Štátneho okresného archívu Jičín, ČR z 05.12.2012 pre potreby trestného konania ČVS: ORP-611/OEK-PP-2012 o R. V., nar. XX.XX.XXXX o tom, že po roku 1934 nie sú o menovanom žiadne správy, odpoveďou Ministerstva vnútra, odbor správnych činností Praha, ČR z 30.11.2012 pre potreby trestného konania ČVS: ORP-611/OEK-PP-2012 o tom, že R. R., nar. XX.XX.XXXX a U. U., nar. XX.XX.XXXX sa v dostupných evidenciách ČR nenachádzajú, správou Krajského riaditeľstva Policajného zboru, odbor kriminálnej polície Prešov z 27.10.2015 pod ČVS: KRP-56/2-VYS-PO-2014 (pred postúpením veci to isté konanie vedené na OR PZ Poprad pod ČVS: ORP-611/OEK-PP-2012) o tom, že trestné konanie bolo uznesením z 30.04.2014 zastavené pre úmrtie R. V. dňa XX.XX.XXXX a to s tým, že ďalšie trestné konanie sa vedie na OR PZ Poprad pod ČVS: ORP-552/2-VYS-PP-2014 voči nestotožnenému pracovníkovi Okresného úradu v T., katastrálny odbor, predtým Správy katastra T. v súvislosti so zápisom identifikačných údajov U. U., R. R. a R. V. pri povolení vkladu kúpnej zmluvy v prospech kupujúcej E. Q. pod č. U., ďalej uznesením KR PZ, odbor kriminálnej polície Prešov z 30.04.2014 o zastavení trestného stíhania voči R. V. z dôvodu úmrtia dňa XX.XX.XXXX s konštatovaním na strane 17 uvedeného uznesenia, odsek 7, že u neb. R. V. boli naplnené všetky zákonné znaky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1 a ods. 4, písm. a/ Trestného zákona, uznesením OR PZ, odbor kriminálnej polície Poprad zo 17.04.2015 pod ČVS: ORP-552/2-VYS-PP-2014 o zastavení trestného stíhania vo veci prečinu marenia úlohy verejným činiteľom, ktorého sa dopustil R. H., pracovník Správy katastra T., terajšieho Okresného úradu T., katastrálny odbor pri povolení vkladu kúpnej zmluvy č. U. a to z dôvodu premĺčania, výpisom z obchodného registra žalovaného 2/ a správami o šetrení trvalého bydliska žalovaných 1/, 3/ - 6/, ako aj predloženými dobovými fotografiami z jedného zo žalovaných pozemkov a to žalovaným 4/.

5. V bode 10. odôvodnenia súd prvej inštancie ustálil, že „Pozemky mpč. 4577, 4578/1 a 4578/2 zapísané v pozemnoknižnej vložke č. 251 pre pôvodné katastrálne územie U., teraz katastrálne územie M. boli zapísané od 28.01.1932 v podielovom spoluvlastníctve troch spoluvlastníkov a to: U. U., R. V. a R. R., u každého z nich v 1/3-ine. Na základe právoplatného a vykonateľného výmeru Jednotného národného výboru obce U. zo dňa 02.05.1950 pod zn. XXX-XX/X-XXXX a potvrdzujúceho uznesenia Krajského súdu v Košiciach zo dňa 14.08.1959 pod č. j. 7Co/366/59 bola vyznačená pod por. č. B4 v uvedenej pozemnoknižnej vložke poznámka o vykúpenej pôde na čsl. štát a to podľa § 10 ods. 3 zák. č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme. Táto poznámka prevedenia výkupu za náhradu v pozemkovej knihe má účinky prechodu vlastníctva k vykúpenej pôde z pozemnoknižných spoluvlastníkov na čsl. štát, ktorého právnym nástupcom po zániku ČSFR je od 01.01.1993 štát - Slovenská republika. Tento právny stav existoval bezo zmien u uvedeného vlastníka až do ROEP pre k. ú. M.. Po schválení ROEP rozhodnutím býv. Správy katastra T. s právoplatnosťou k 08.02.2016 boli zapísaní do katastra nehnuteľností záznamom na liste vlastníctva č. XXX v k. ú. M. pôvodní pozemnoknižní spoluvlastníci a to : R. R., R. V. a U. U., každý v 1/3-ine. Pri zhotovení ROEP došlo k zjavnému pochybeniu, pretože v súlade so zápsmi v uvedenej pozemnoknižnej vložke mal byť správne ako vlastníkom pozemkov parc. E KN č. 4577, 4578/1 a 4578/2 zapísaný štát - Slovenská republika. Z početných listinných dôkazov týkajúcich sa uzatvorených kúpnych zmlúv, darovacej zmluvy, zmluvy o zriadení vecného bremena a záložnej zmluvy, súd zistil, že za R. R., R. V. a U. U. uzatvoril ako ich splnomocnený zástupca R. V. kúpnu zmluvu dňa 20.02.2008 s kupujúcou E. Q., žijúcou vo U. o prevode pozemkov parc. E KN č. 4577, 4578/1 a 4578/2, zapísané na LV č. XXX v k. ú. M. do vlastníctva kupujúcej, za kúpnu cenu 1.400.000 eur, vklad povolený k 04.05.2009 pod č. U.. Po tomto prvom prevode vlastníctva nasledovali v krátkom časovom slede ďalšie prevody vlastníctva pozemkov a to z E. Q. na žalovaného 4/ Y. V. s povolením vkladu k 30.12.2009 pod č. U. za kúpnu cenu 1.400.000 eur. Ďalším prevodom spolu so zriadením vecného bremena previedol žalovaný 4/ na žalovanú 5/ niektoré pozemky za kúpnu cenu 97.600 eur a to s povolením vkladu k 15.04.2010 pod č. U.. Žalovaný 4/ uzavrel so žalovaným 6/ záložnú zmluvu na parc. č. 244/2 na zabezpečenie pohľadávky a to úveru v sume 65.000 eur v prospech žalovaného 6/ a povolenie jej vkladu bolo k 30.04.2010 pod č. U.. Ďalšou kúpnu zmluvou z 05.11.2011 previedli žalovaní 4/ a 5/ na kupujúcu K. R. niektoré pozemky za kúpnu cenu 597.000 eur, s povolením vkladu k 25.01.2012 pod č. U. a následne niektoré pozemky previedla K. R. do vlastníctva žalovaného 3/

a to kúpnu zmluvou z 12.04.2012 za kúpnu cenu 97.000 eur, s povolením vkladu 14.08.2012 pod č. U. a niektoré pozemky previedla K. R. kupujúcemu E. H. zmluvou z 12.10.2012 za kúpnu cenu 500.000 eur, s povolením vkladu k 12.11.2012 pod č. U. a tento nový vlastník E. H. previedol svoje pozemky kúpnu zmluvou zo 14.01.2013 na žalovaného 2/ za kúpnu cenu 450.000 eur, s povolením vkladu k 13.02.2013 pod č. U.. Napokon žalovaný 4/ darovacou zmluvou z 24.09.2012 previedol do vlastníctva žalovanému 1/ svoje pozemky bez určenia hodnoty daru, s povolením vkladu k 03.10.2012 pod č. U.. Žalobcovia sa o tomto zápise vlastníckeho práva po ROEP v r. 2006 na nevlastníkov a o podvodnom konaní pri uzatváraní zmlúv o prevode vlastníckych práv a vecných práv k pozemkom a to podľa ich súčasného stavu ako sú evidované a zapísané v katastri nehnuteľností dozvedeli až z prebiehajúceho trestného konania, ktoré sa začalo jednak voči teraz neb. R. V. a jednak voči zodpovednému pracovníkovi býv. Správy katastra T. R. H.. Uvedené trestné konania však boli zastavené, a to pre úmrtie R. V. dňa XX.XX.XXXX, resp. pre premlčanie skutku u R. H., avšak zo zastavujúcich uznesení v oboch trestných konaniach, a ktoré sú založené v súdnom spise vyplýva, že v prípade trestného konania proti R. V. boli naplnené všetky zákonné znaky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu podvodu a v prípade trestného konania proti R. H. sa konalo o prečine marenia úlohy verejným činiteľom pri rozhodovaní o vklade kúpnej zmluvy č. F. na návrh R. V. s tým, že povolil vklad k 16.04.2009, hoci procesné podmienky na povolenie vkladu splnené neboli, pretože plná moc R. V. nebola úradne overená a overenie Českou poštou z 02.07.2007 v tom čase nebolo úradným overením podľa zákona. Pôvodne žalobca, teraz žalobca 1/, podal preto na súd žalobu dňa 04.03.2014 voči označeným žalovaným 1/ - 6/ o určenie vlastníckeho práva k žalovaným parcelám.

V priebehu konania bol pripustený do konania žalobca 2/. Oba žalobcovia navrhli, aby súd prejudiciálne vyriešil neplatnosť všetkých právnych úkonov, ktoré medzi sebou uskutočnili jednotliví žalovaní a to z dôvodu ich absolútnej neplatnosti podľa § 39 Obč. zák. a rešpektujúc právnu zásadu „nemo plus iuris“, t. j., že nevlastník nemôže previesť vlastnícke právo na iného a ten ho nemôže riadne nadobudnúť. Pokiaľ žalovaní v rámci prostriedkov procesnej obrany poukazovali na dobromyseľné nadobudnutie vlastníctva, čo korešponduje s nálezom ÚS SR č. 549/2015 zo dňa 16.03.2016, žalobcovia argumentovali v rámci prostriedkov procesného útoku tým, že dobromyseľnosť sa vyžaduje na nadobudnutie vlastníctva od skutočného vlastníka a nie od nevlastníka. Jednotliví žalovaní zhodne navrhli voči každému z nich žalobu zamietnuť, pretože vlastnícke právo k pozemkom, resp. vecné práva k niektorým pozemkom nadobudli v dobrej viere a podľa nich nie je možné v civilnom konaní meniť schválenú ROEP, čo však žalobcovia vyvrátili tým, že dotknutá strana sa aj po ROEP môže dožadovať svojich práv podaním žaloby na súd. Pokiaľ sa týka jednotlivých preukázateľne vzniknutých pochybení pri uzatváraní prvej kúpnej zmluvy medzi R. R., U. U. a R. V. ako predávajúcimi a E. Q. ako kupujúcou s povolením vkladu do katastra nehnuteľností k 04.05.2009 pod č. U., a ktorou kúpnu zmluvou sa vlastne „spustil reťazec“ ďalších prevodov súd v celom rozsahu poukazuje na obsah žaloby, predložených listinných dôkazov žalobcami a listinných dôkazov v rámci oboch uvedených trestných konaní. Preto súd (prvej inštancie) dáva za pravdu žalobcom, že počnúc týmto prvým právnym úkonom ide o absolútne neplatný právny úkon a tým absolútne neplatné právne úkony sú aj všetky ďalšie a pokiaľ sú na terajších listoch vlastníctva v katastri nehnuteľností zapísaní nevlastníci na úkor ich skutočného vlastníka, nápravu možno dosiahnuť len súdnym rozhodnutím v tomto konaní.

Súd prvej inštancie v časti 12. odôvodnenia dospel k právnenému záveru, že „žaloba žalobcu 2/ voči žalovaným 1/ až 6/ a obsahujúca tri petity žaloby je dôvodná, a preto súd žalobe v celosti vyhovel“.

Vyslovil názor, že vzhľadom na to, že prvá kupujúca (E. Q.) nadobudla žalované pozemky od nevlastníkov, kúpna zmluva s povolením vkladu pod č. U. je absolútne neplatná a neplatné sú všetky ďalšie právne úkony o nadobudnutí vlastníckych práv a vecných práv terajšími vlastníkmi - žalovanými 1/, 2/ a 3/ a z toho dôvodu sú absolútne neplatné aj zmluva o vecnom bremene uzavretá medzi žalovaným 4/ a žalovanou 5/ a záložná zmluva uzavretá medzi žalovaným 4/ a žalovaným 6/. Sice sa žalovaní bránili tým, že vlastnícke právo alebo vecné práva nadobudli v dobrej viere a má sa u nich aplikovať nález Ústavného súdu SR č. 549/2015 zo 16.03.2016, avšak súd dáva za pravdu argumentácii žalobcu 2/, že od nevlastníka nemožno riadne nadobudnúť vlastníctvo a vlastník má právo na ochranu svojho vlastníctva.

Okrem toho súd prvej inštancie poukázal na to, čo uviedol pred súdom žalovaný 4/, že minimálne on, jeho sestra (t. j. žalovaná 5/), žalovaný 1/ a E. Q. v rámci rodiny pozbierali finančnú čiastku, aby uvedené pozemky nadobudli a vybaviť ich mal pre nich už neb. R. V.. Uvedení žalovaní sa teda spojili,

aby tieto pozemky získali a potom ich medzi sebou prevádzali. Žalovaní zastúpení právnymi zástupcami si musia byť vedomí toho, že došlo k vážnym pochybeniam pri uvedenom nadobúdaní vlastníckych práv, že tieto vážne pochybenia boli aj predmetom viacerých trestných konaní, ale prvoradé je, že žalobca 2/, ktorý zastupuje štát - Slovenskú republiku ako dočasný správca majetku štátu zo zákona je vlastníkom žalovaných pozemkov a to bez akýchkoľvek tiarch už od výkupu pôdy zo zákona a to dňom zapísania poznámky do pkn. vložky č. 251 v k. ú. M. (predtým k. ú. U.), t. j. od 02.05.1950, potvrdené Krajským súdom v Košiciach 14.08.1959 (viď výpis z tejto pozemnoknižnej vložky na č. l. 17 spisu). Žalobca 2/ má právo na ochranu svojich takto nadobudnutých vlastníckych práv, ktoré v zmysle práva nikdy nestratil a týmto súdnym rozhodnutím má byť len zosúladený právny stav a prisúdené vlastnícke právo riadnemu vlastníkovi, ktoré len pre zjavné pochybnosti nebolo aj po ROEP v r. 2006 správne zapísané do katastra nehnuteľností. Je nad rámec tohto konania, ako sa jednotliví žalovaní medzi sebou vysporiadajú z neplatných právnych úkonov, ktoré súd vyriešil v rámci prejudiciálnej otázky. Voči žalobcovi 1/ súd žalobu zamietol, pretože nie je zo zákona správcom majetku štátu.

II.

6. Rozsudok okresného súdu napadli odvolaním všetci žalovaní ako aj žalobca 1/.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací rozsudkom zo dňa 16. mája 2019 č. k. 5Co/47/2018-385 rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok okrem výroku IV. o zamietnutí žaloby žalobcu 1/.

II. Odmieťa odvolanie žalovaných 1/, 4/, 5/, a 6/ proti výroku IV. o zamietnutí žaloby žalobcu 1/.

III. Stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

V odôvodnení rozsudku odvolací súd uviedol:

„Odvolací súd sa oboznámil s obsahom spisu, výsledkami vykonaného dokazovania, zároveň si vypočul zvukový záznam z pojednávania na súde prvej inštancie a zistil, že súd prvej inštancie správne posúdil dôvodnosť podanej žaloby. Teda súd prvej inštancie v predmetnej veci v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje a vo vzťahu k odvolacím námietkam uvádza:

Vo vzťahu k žalobcovi 1/ bola žaloba zamietnutá. Odvolanie podali aj vo vzťahu k tomuto výroku žalovaní 1/, 4/, 5/ a 6/, ktorí v zmysle § 359 CSP neboli oprávnenými osobami na podanie odvolania, pretože toto rozhodnutie nebolo vydané v ich neprospech. Preto odvolací súd postupom podľa § 386 písm. b/ CSP odmietol odvolanie žalovaných 1/, 4/, 5/ a 6/ proti výroku IV. o zamietnutí žaloby žalobcu 1/.

Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak ten, komu ju zákon priznáva.

Podľa § 2 ods. 4 veta prvá zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, okresný úrad má spôsobilosť byť účastníkom súdneho konania a exekučného konania a samostatne konať pred súdom v rozsahu svojej pôsobnosti.

Podľa § 4 ods. 6 vyššie uvedeného zákona, okresný úrad v sídle kraja spravuje majetok štátu v rozsahu uvedenom všeobecnými predpismi o správe majetku štátu.

Žalovaní namietajú, že Okresný úrad Prešov nie je aktívne vecne legitimovaný na podanie žaloby o určenie vlastníckeho práva. S týmto záverom odvolací súd súhlasí. Správca majetku skutočne nie je aktívne vecne legitimovaný subjekt. Ide však o subjekt, ktorý je procesne legitimovaný. Okresný úrad Prešov nie je subjektom majetkových práv. Subjektom majetkových práv je Slovenská republika. Okresný úrad vykonáva správu majetku štátu v rozsahu určenej osobitným predpisom a to zákonom č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu. V rozsahu v akom je oprávnený Okresný úrad Prešov vykonávať funkciu správcu majetku štátu je oprávnený domáhať sa v mene Slovenskej republiky ochrany vlastníckeho práva Slovenskej republiky aj v súdnom konaní.

Súd prvej inštancie určil, že žalobca 2/ Slovenská republika - Okresný úrad Prešov, Námestie mieru 3, 081 92 Prešov je výlučným vlastníkom pozemkov. Tejto Slovenskej republike ako vlastníkovi svedčí vecná aktívna legitimácia v spore. Slovenská republika však ako taká nemôže sama podať žalobu. Z ustanovenia § 73 CSP vyplýva, že na konanie štátu pred súdom sa použijú ustanovenia osobitného

predpisu o konaní za štát. Zároveň je tu významné aj ustanovenie § 135 ods. 1 CSP, ktoré hovorí o tom, že ak je stranou štát, v žalobe sa označuje uvedením jeho názvu a názvu štátneho orgánu alebo právnickej osoby, ktorá za štát koná. Z komentára k Civilnému sporovému poriadku k ustanoveniu § 73 v tejto súvislosti vyplýva, že tým sa podľa zákonodarcu odstraňuje neistota pri pomenovaní štátneho orgánu a to tak, že sa táto náležitosť presúva z otázky hmotnoprávnej legitímácie do režimu odstrániteľných vád podľa ustanovenia § 129 CSP, teda tým sa zodpovednosť za to, kto v konaní za stranu koná, presúva na súd. Ako žalobca 1/ bola označená Slovenská republika - Ministerstva vnútra SR, ako žalobca 2/ Slovenská republika - Okresný úrad Prešov. Aj odvolací súd má za to z dôvodov uvedených vyššie, že aktívne legitimovaná v spore je Slovenská republika, zastúpená Okresným úradom Prešov tak ako je správne označená ako žalobca 2/. Žalobca 1/ je ten istý subjekt, teda Slovenská republika, je len inak zastúpený. Súd prvej inštancie sa s jeho pôsobením v konaní vypořádaval tak, že žalobu žalobcu 1/ zamietol. Podľa názoru odvolacieho súdu ide len o iného správcu majetku štátu, pričom v danom prípade sa stále jedná o ten istý aktívne legitimovaný subjekt, teda Slovenskú republiku. Súd prvej inštancie si podľa názoru odvolacieho súdu mohol aj vybrať, s kým bude v danej veci konať, teda so žalobcom 2/ a vo vzťahu k žalovanému sa mohol s otázkou jeho procesného postavenia vypořádať aj inak. V danom prípade však táto otázka vo vzťahu k žalobcovi 1/ procesne nie je dôležitá, lebo vo vzťahu k nemu bola žaloba zamietnutá a sám odvolanie nepodal.

Odvolacia námietka žalovaných čo do aktívnej legitímácie žalobcu 2/ teda nie je dôvodná. Súd prvej inštancie riadne odôvodnil, prečo so žalobcom 2/ konal a na základe čoho bol Okresný úrad Prešov procesne oprávnený podať žalobu v mene Slovenskej republiky. S týmto názorom sa odvolací súd plne stotožňuje napriek tomu, že v bode 12. súd prvej inštancie chybné uviedol, že žalobca 2/, ktorý zastupuje štát - Slovenskú republiku ako dočasný správca majetku štátu zo zákona je vlastníkom žalovaných pozemkov. Z obsahu odôvodnenia vyplýva jednoznačne, že súd prvej inštancie za vlastníka považoval Slovenskú republiku. Preto sa uvedené javí odvolaciemu súdu ako formálne pochybenie, ktoré nemá vplyv na právny záver o aktívnej procesnej legitímácii.

Žalovaní namietajú aj zistenie skutkového stavu súdom prvej inštancie, zároveň otázku vlastníctva Slovenskej republiky na základe poznámky o vykúpení pôdy na Československý štát a to podľa § 10 ods. 3 zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme. K tejto otázke odvolací súd plne súhlasí so záverom súdu prvej inštancie tak ako zistil skutkový stav, teda že pozemky mpč. 4577, 4578/1 a 4578/2 zapísané v pozemnoknižnej vložke č. 251 pre pôvodné katastrálne územie U., teraz katastrálne územie M. boli zapísané od 28.01.1932 v podielovom spoluvlastníctve troch spoluvlastníkov a to: U. U., R. V. a R. R., u každého z nich v 1/3. Na základe právoplatného a vykonateľného výmeru Jednotného národného výboru obce U. zo dňa 02.05.1950 pod zn. XXX-XX/X-XXXX a potvrdzujúceho uznesenia Krajského súdu v Košiciach zo dňa 14.08.1959 pod č. j. 7Co/366/59 bola vyznačená pod por. č. B4 v uvedenej pozemnoknižnej vložke poznámka o vykúpenej pôde na čsl. štát a to podľa § 10 ods. 3 Zák. č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme. Táto poznámka prevedenia výkupu za náhradu v pozemkovej knihe má účinky prechodu vlastníctva k vykúpenej pôde z pozemnoknižných spoluvlastníkov na čsl. štát, ktorého právnym nástupcom po zániku ČSFR je od 01.01.1993 štát - Slovenská republika. Tento právny stav existoval bez zmien u uvedeného vlastníka až do ROEP pre k. ú. M..

Po schválení ROEP rozhodnutím bývalej Správy katastra T. s právoplatnosťou k 08.02.2006 (v dôvodoch chybné uvedené 2016) boli zapísaní do katastra nehnuteľností záznamom na liste vlastníctva č. XXX v k. ú. M. pôvodní pozemnoknižní spoluvlastníci a to: R. R., R. V. a U. U., každý v 1/3-ine. Pri zhotovení ROEP došlo k zjavnému pochybeniu, pretože v súlade so zápismi v uvedenej pozemnoknižnej vložke mal byť správne ako vlastníci pozemkov parc. E KN č. 4577, 4578/1 a 4578/2 zapísaný štát - Slovenská republika.

Za R. R., R. V. a U. U. uzatvoril ako ich splnomocnený zástupca R. V. kúpnu zmluvu dňa 20.02.2008 s kupujúcou E. Q., žijúcou vo U. o prevode pozemkov parc. E KN č. 4577, 4578/1 a 4578/2, zapísané na LV č. XXX v k. ú. M. do vlastníctva kupujúcej, za kúpnu cenu 1.400.000 eur, vklad povolený k 04.05.2009 pod č. U.. Po tomto prvom prevode vlastníctva nasledovali v krátkom časovom slede ďalšie prevody vlastníctva pozemkov a to z E. Q. na žalovaného 4/ Y. V. s povolením vkladu k 30.12.2009 pod č. U. za kúpnu cenu 1.400.000 eur. Ďalším prevodom spolu so zriadením vecného bremena previedol žalovaný 4/ na žalovanú 5/ niektoré pozemky za kúpnu cenu 97.600 eur a to s povolením vkladu k 15.04.2010 pod č. U.. Žalovaný 4/ uzavrel so žalovaným 6/ záložnú zmluvu na parc. č. 244/2 na zabezpečenie pohľadávky, a to úveru v sume 65.000 eur v prospech žalovaného 6/ a povolenie jej vkladu

bolo k 30.04.2010 pod č. k. U.. Ďalšou kúpnu zmluvou z 05.11.2011 previedli žalovaní 4/ a 5/ na kupujúcu K. R. niektoré pozemky za kúpnu cenu 597.000 eur, s povolením vkladu k 25.01.2012 pod č. U. a následne niektoré pozemky previedla K. R. do vlastníctva žalovaného 3/ a to kúpnu zmluvou z 12.04.2012 za kúpnu cenu 97.000 eur, s povolením vkladu k 14.08.2012 pod č. U. a niektoré pozemky previedla K. R. kupujúcemu E. H. zmluvou z 12.10.2012 za kúpnu cenu 500.000 eur, s povolením vkladu k 12.11.2012 pod č. U. a tento nový vlastník E. H. previedol svoje pozemky kúpnu zmluvou zo 14.01.2013 na žalovaného 2/ za kúpnu cenu 450.000 eur, s povolením vkladu k 13.02.2013 pod č. U.. Napokon žalovaný 4/ darovacou zmluvou z 24.09.2012 previedol do vlastníctva žalovaného 1/ svoje pozemky bez určenia hodnoty daru, s povolením vkladu k 03.10.2012 pod č. U..“

Pokiaľ žalovaní namietli, že rozhodnutie správy katastra bolo vlastne rozhodnutím žalobcu 2/, teda štátu a ten až o 8 rokov neskôr podáva žalobu, zároveň že nenamietal vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu.

Odvolací súd k uvedenému uvádza, že súd prvej inštancie správne v dôvodoch svojho rozhodnutia hovorí o tom, že žalobca sa o tomto zápise vlastníckeho práva po ROEP v roku 2006 na nevlastníkov dozvedel až z prebiehajúceho trestného konania. Je všeobecne známe, že námietky v konaní ROEP konanom v roku 2006 Okresný úrad T. podať nemohol, lebo nebol zastúpený v komisii ROEP v zmysle ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 180/1995 Z. z. na základe ktorého toto rozhodnutie bolo vydané. V súčasnosti skutočne po novele už členom komisie je aj zástupca okresného úradu v sídle kraja z úseku správy majetku štátu. Zároveň skutočne správa katastra, tak ako to aj vyplýva z rozhodnutia, ktoré bolo oboznámené na pojednávaní bola samostatným orgánom. Ako taká vydávala vo svojom mene rozhodnutia, teda nebola podriadená okresnému úradu ako sa mylne domnievajú žalovaní a uvedené vo svojom odvolaní namietajú. Teda ani táto odvolacia námietka nie je dôvodná.

Ďalej zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie vyplýva, že bolo vedené trestné konanie voči teraz už neb. Y. V. a zodpovednému pracovníkovi býv. Správy katastra T. R. H.. Tieto trestné konania boli zastavené pre úmrtie R. V. dňa XX.XX.XXXX a pre premlčanie skutku u R. H., avšak zo zastavujúcich uznesení v oboch trestných konaniach, a ktoré sú založené v súdnom spise vyplýva, že v prípade trestného konania proti R. V. boli naplnené všetky zákonné znaky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu podvodu a v prípade trestného konania proti R. H. sa konalo o prečine marenia úlohy verejným činiteľom pri rozhodovaní o vklade kúpnej zmluvy č. F. na návrh R. V. s tým, že povolil vklad k 16.04.2009, hoci procesné podmienky na povolenie vkladu splnené neboli, pretože plná moc pre R. V. nebola úradne overená a overenie Českou poštou z 02.07.2007 v tom čase nebolo úradným overením podľa zákona. Žalovaní namietali, že uvedené skutočnosti súdom prvej inštancie nezodpovedajú zásade prezumpcie nevin. Odvolací súd k uvedenému uvádza, že skutočnosti zistil súd prvej inštancie legálne z uznesení, ktoré boli predložené súdu a závery tak, ako ich konštatuje súd prvej inštancie, neboli v konaní žiadnym spôsobom spochybnené.

Čo sa týka odvolacej námietky žalovaných, že uznesenie Krajského súdu v Košiciach 7Co/366/59 zo dňa 14.08.1959 uvádza nesprávny dátum vykonateľného a právoplatného Výmeru Jednotného národného výboru Obce U., teda deň 02.05.1950 vo svojom výroku, aj keď ide o správnu značku XXX-XX/X-XXXX, možno prisvedčiť žalobcovi, tak ako to uvádza vo svojom vyjadrení, že v dôvodoch už je uvedený správny dátum a to 25.06.1950, teda ide o zrejmú chybu v písaní. Čo do prieskumu správnosti uvedeného uznesenia a dôvodov v ňom uvedených čo do otázky hospodárenia a ďalších otázok odvolací súd uvádza, že toto rozhodnutie už nemôže byť podrobené prieskumu správnosti súdom. Tak ako to vyplýva z majetkovej podstaty z pkn. vložky č. 251 U. pod rad. číslom X došlo dňa 07.02.1959 č. d. XXX/XX na parcele pod č. A č. 4577, 4578/1 a 4578/2 podľa vykonateľného a právoplatného výmeru Jednotného národného výboru Obce U. zo dňa 02.05.1950 (odvolací súd uviedol vyššie, že ide o chybu prevzatú z uznesenia Krajského súdu v Košiciach) značka: XXX-XX/X-XXXX a uznesenia Krajského súdu v Košiciach zo dňa 14.08.1959 č. j. 7Co/366/59 poznamenáva sa prevedenie výkupu podľa zákona č. 46/1948 Zb. Z uvedenej skutočnosti teda správne vychádzal súd prvej inštancie a s uvedeným súhlasí i odvolací súd. Súd prvej inštancie sa správne sústredil na otázku, kto v ROEP nadobudol nehnuteľnosti a kto ich následne získal.

Zároveň sa podľa názoru odvolacieho súdu správne vypořiadal aj s otázkou, či ide o dobromyseľné nadobudnutie vlastníctva, ktoré namietali žalovaní tak v priebehu prvoinštančného konania, ako aj odvolacieho konania, poukazujúc na Nález Ústavného súdu SR č. 549/2015 zo dňa 16.03.2016, keď dal za pravdu argumentácii žalobcu 2/, že od nevlastníka nemožno riadne nadobudnúť vlastníctvo a vlastník má právo na ochranu svojho vlastníctva. Súd prvej inštancie poukázal na to čo uviedol pred súdom

žalovaný 4/, že minimálne on, žalovaná 5/, žalovaný 1/ a E. Q. v rámci rodiny pozbierali finančnú čiastku, aby pozemky nadobudli a vybaviť pre nich ich mal práve neb. R. V., teda uvedení sa spojili, aby pozemky získali a potom ich medzi sebou prevádzali. Súd prvej inštancie z toho vyvodil, že žalovaní si musia byť vedomí toho, že došlo k vážnym pochybeniam pri nadobúdaní vlastníckych práv, a že tieto vážne pochybenia boli aj predmetom viacerých trestných konaní. Preto žalobca v 2/ má právo na ochranu svojho nadobudnutého vlastníckeho práva, ktoré v zmysle práva nikdy nestratil a týmto súdnym rozhodnutím má byť len zosúladený právny stav a prisúdené vlastnícke právo riadnemu vlastníkovi, ktoré len pre zjavné pochybenia nebolo aj po ROEP v roku 2006 správne zapísané do katastra nehnuteľností. Súd prvej inštancie správne poukázal na preukázateľne vzniknuté pochybenie pri uzatváraní prvej kúpnej zmluvy medzi R. R., U. U. a R. V. ako predávajúcimi a E. Q. ako kupujúcou s povolením vkladu do katastra nehnuteľností k 04.05.2009 pod č. k. U., ktorou sa mal spustiť reťazec ďalších prevodov. Zároveň odkázal na obsah žaloby, predložených dôkazov žalobcami a listinných dôkazov v rámci uvedených trestných konaní a tak dal za pravdu žalobcovi, že počnúc týmto prvým právnym úkonom ide o absolútne neplatný právny úkon a tým absolútne neplatné právne úkony sú aj všetky ďalšie, pokiaľ sú na terajších listoch vlastníctva v katastri nehnuteľností zapísaní nevlastníci na úkor ich skutočného vlastníka, nápravu možno dosiahnuť len súdnym rozhodnutím v tomto konaní.

Podľa názoru odvolacieho súdu, tak ako to vysvetlil súd prvej inštancie, uvedené rozhodnutie nie je v rozpore s Nálezom Ústavného súdu SR č. 549/2015 zo dňa 16.03.2016. Tu Ústavný súd hovorí o princípe všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať všeobecné súvislosti kolízie základných práv, ako aj individuálne okolnosti konkrétneho rozhodovaného prípadu. Súd prvej inštancie riadne skúmal dobrú vieru nadobúdateľa, teda právnych predchodcov žalovaných s ohľadom na individuálne okolnosti daného prípadu. Aj podľa názoru odvolacieho súdu nebolo zistené, že by osoby, ktoré nadobudli nehnuteľnosti, konali v dobrej viere, a aby (že by) im bolo potrebné poskytnúť ochranu, tak ako žiadali a namietali v priebehu celého konania. Odvolacia námietka žalovaných preto ani v tomto smere nie je dôvodná. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne zvážil všeobecné súvislosti kolízie základných práv pôvodného vlastníka a ďalšieho nadobúdateľa a prihliadol v súlade s pravidlami formálnej logiky na princíp všeobecnej spravodlivosti.

Nie je dôvodná ani odvolacia námietka žalovaných čo do nevypočutia svedkyne H. M.. Potom, čo si odvolací súd vypočul i zvukový záznam z pojednávania dňa 29.03.2017, na ktorý sa odvolávali žalovaní 1/, 4/, 5/ a 6/ vo svojom odvolaní, odvolací súd zistil, že zo strany žalovaných nedošlo k návrhu vypočutia H. M.. Títo iba poukazovali na skutočnosti, že žila v nehnuteľnosti postavenej na pozemkoch, ale návrh na jej vypočutie nebol daný. Nie je dôvodná ani odvolacia námietka, že súd napomáhal žalobcom pri prednesení žaloby a v priebehu celého konania. Zo zvukového záznamu vyplýva, že súd viedol žalobcov k riadnemu prednesu žaloby k tomu, aby presne uviedli, čo vo veci žiadajú a rovnakým spôsobom postupoval aj vo vzťahu k žalovaným. Teda zo strany súdu neboli vo vzťahu k žalovaným porušené práva na spravodlivý proces ako namietajú.

Odvolací súd poukázal na to, že judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porovnaj rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Odvolací súd so zreteľom na vyššie uvedené mal za to, že rozsudok súdu prvej inštancie zodpovedá kritériám daných v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Z rovnakých dôvodov nepovažoval za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami žalovaných, ktoré nemohli spôsobiť zmenu právneho posúdenia veci.

III.

A. Dovolanie žalovaného 2/ :

8. Rozsudok odvolacieho súdu napadli: žalovaný 2/ včas podaným dovolaním dňa 28.08.2019 a žalovaní 1/, 4/, 5/ a 6/ včas podaným dovolaním dňa 11.09.2019. Žalovaný 3/ dovolanie nepodal.

9. Žalovaný 2/ napadol rozsudok odvolacieho súdu z dôvodov podľa § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej ako „CSP“) v celom rozsahu, t. j. vo výrokoch I., II. aj III.

10. Dovolanie žalovaný 2/ odôvodňuje tým, že:

a) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné

práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (ustanovenie § 420 písm. f/ CSP),

b) rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom:

i. záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP),

ii. rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (ustanovenie § 421 ods. 1 písm. c/ CSP).

11. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP žalovaný 2/, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces namietal zmätočné a nesprávne označenie žalobcu 2/ v rozsudku okresného súdu celkové zmätočné konanie súdu ohľadom pripustenia ďalšieho žalobcu (t. j. žalobcu 2/) do konania, a nedostatok aktívnej vecnej a procesnej legitímácie žalobcu 1/ a 2/.

Dôvodil tým, že:

17.1. V Rozsudku OS Poprad sa na str. 13 uvádza: „Žalovaní zastúpení právnymi zástupcami si musia byť vedomí toho, že došlo k vážnym pochybeniam pri uvedenom nadobúdaní vlastníckych práv, že tieto vážne pochybenia boli aj predmetom viac trestných konaní, ale prvoradé je, že žalobca 2/, ktorý zastupuje štát - Slovenskú republiku ako dočasný správca majetku štátu zo zákona je vlastníkom žalovaných pozemkov a to bez akýchkoľvek tiarch už od výkupu pôdy zo zákona a to dňom zapísania poznámky do pozemkovoknižnej vložky č. 251 v k. ú. M. (predtým k. ú. U.), t. j. od 02.05.1950, potvrdené Krajským súdom v Košiciach 14.08.1959 (viď výpis z pozemkovoknižnej vložky na č. I. 17 spisu). Žalobca 2/ má právo na ochranu svojich takto nadobudnutých vlastníckych práv, ktoré v zmysle práva nikdy nestratil a týmto súdnym rozhodnutím má byť len zosúladený právny stav a prisúdené vlastnícke právo riadnemu vlastníkovi, ktoré len pre zjavné pochybnosti nebolo aj po ROEP v r. 2006 správne zapísané do katastra nehnuteľností.“

17.2. V rozsudku KS Prešov sa na str. 16 a nasl. uvádza: „odvolacia námietka žalovaných čo do aktívnej legitímácie žalobcu 2/ teda nie je dôvodná. Súd prvej inštancie riadne zdôvodnil, prečo so žalobcom 2/ konal, a na základe čoho bol Okresný úrad Prešov procesne oprávnený podať žalobu v mene Slovenskej republiky. S týmto názorom sa odvolací súd plne stotožňuje napriek tomu, že v bode 12. súd prvej inštancie chybné uviedol, že žalobca 2/, ktorý zastupuje štát - Slovenskú republiku ako dočasný správca majetku štátu zo zákona je vlastníkom žalovaných pozemkov. Z obsahu odôvodnenia vyplýva jednoznačne, že súd prvej inštancie za vlastníka považoval Slovenskú republiku. Preto sa uvedené javí odvolaciemu súdu ako formálne pochybenie, ktoré nemá vplyv na právny záver o aktívnej procesnej legitímácii.“

17.3. Z odôvodnenia Rozsudku OS Poprad však nevyplýva, že prvostupňový súd považuje Okresný úrad T. len za správcu majetku štátu, nakoľko aj zo samotného odôvodnenia Rozsudku OS Poprad (str. 13), aj zo samotného výroku I. Rozsudku OS Poprad vyplýva, že prvostupňový súd určil zmätočne za vlastníka pozemkov dva subjekty, a to Slovenskú republiku - Okresný úrad T. (t. j. Slovenskú republiku a Okresný úrad T.). Prvostupňový súd neoznačil vo výroku svojho rozhodnutia za vlastníka Slovenskú republiku s uvedením, že ju zastupuje Okresný úrad T. (t. j. neuviedol - Slovenská republika, v zastúpení: Okresný úrad T.), čo zakladá absolútne zmätočnosť celého Rozsudku OS Poprad, nakoľko jeho výroková časť je nejasná a neurčitá, a navyše v rozpore so zákonom, nakoľko za vlastníka pozemkov sú označené dva subjekty, z toho jeden (Okresný úrad T.), ktorý nemá právnu subjektivitu a nemôže byť aktívne vecne legitimovaný v konaní. Označenie žalobcu 2/ ako Slovenská republika - Okresný úrad T. je v rozpore so zákonom. Uvedenú vadu nezhojil ani odvolací súd, ktorý síce uviedol, že „súd prvej inštancie chybné uviedol, že žalobca 2/, ktorý zastupuje štát - Slovenskú republiku ako dočasný správca majetku štátu zo zákona je vlastníkom žalovaných pozemkov (str. 16 Rozsudku KS Prešov), ale považoval to len za údajné formálne pochybenie prvostupňového súdu. Z tohto dôvodu je Rozsudok KS Prešov taktiež zmätočný a v rozpore so zákonom.“

17.4. Ak by aj dovolací súd vyhodnotil, že v Rozsudku KS Prešov a Rozsudku OS Poprad sa Okresný úrad T. považuje len za správcu a zástupcu Slovenskej republiky, existuje tu ďalšia vada zmätočnosti, a to ohľadom pripustenia do konania ďalšieho žalobcu (t. j. žalobcu 2/); v uznesení Okresného súdu Poprad, č. k. 10C/49/2014-210 zo dňa 14.03.2017 súd pripustil do konania žalobcu 2/ Slovenskú republiku - Okresný úrad T.. Po tejto zmene prvostupňový súd konal s dvomi žalobcami (žalobca 1/ a 2/), čo je však úplne nelogické a zmätočné, a zakladá taký nesprávny procesný postup súdu, ktorým

znemožnil žalovanému 2/, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, nakoľko žalobca 1/ a 2/ je ten istý subjekt - Slovenská republika. V uznesení Okresného súdu Poprad, č. k. 10C/49/2014-210 zo dňa 14.03.2017, ktorým súd pripustil do konania žalobcu 2/ Slovenskú republiku - Okresný úrad Prešov, sa uvádza v bode 4., že súd bude pokračovať v spore s oboma žalobcami. Následne prvostupňový súd v rozsudku žalobu voči žalobcovi 1/ zamietol (viď výrok IV. Rozsudku). Tento postup súdu je však úplne zmätočný, nakoľko nešlo o dvoch žalobcov, ale o jedného žalobcu, keďže žalobca 1/ aj 2/ mal byť ten istý subjekt, t. j. Slovenská republika, len s rôznymi zástupcami (čo konštatuje aj odvolací súd na str. 16 Rozsudku KS Prešov). Súd však podľa názoru žalovaného 2/ nemohol voči tomu istému subjektu jedným Rozsudkom žalobu zamietnuť, aj jej vyhovieť. Nemožno sa teda stotožniť so závermi odvolacieho súdu uvedenými na str. 16 Rozsudku KS Prešov, že je jedno, akým spôsobom sa prvostupňový súd vysporiadal so skutočnosťou, že v konaní boli dvaja žalobcovia, t. j. nie je správny záver odvolacieho súdu, že: „súd prvej inštancie si podľa názoru odvolacieho súdu mohol aj vybrať, s kým bude v danej veci konať, teda so žalobcom 2/ a vo vzťahu k žalovanému sa mohol s otázkou jeho procesného postavenia vysporiadať aj inak.“ Prvostupňový súd si nemohol vybrať, s ktorým subjektom (žalobcom 1/ a 2/) bude konať, nakoľko súd môže postupovať len podľa zákona v jeho súlade, a nie na základe svojvôle a vlastnej úvahy. Celý postup prvostupňového súdu ohľadom pripustenia žalobcu 2/ do konania je teda tak zmätočný, že zakladá takú vadu konania, pre ktorú nemožno považovať rozsudok KS Prešov, ani Rozsudok OS Poprad za zákonný a ústavne konformný. Prvostupňový súd teda nepostupoval správne a jeho postup je v rozpore so zákonom, nakoľko ak mal za to, že Slovenskú republiku má zastupovať iný zástupca (a nie Ministerstvo vnútra SR), mal konanie voči tomuto „nesprávnemu“ subjektu zastaviť v zmysle ustanovenia § 161 ods. 2 CSP, resp. len opraviť (zmeniť) zástupcu, ktorý koná v mene Slovenskej republiky (a žalobcu 2/) do konania vôbec nepripustiť, keďže išlo o návrh toho istého subjektu, len inak zastúpeného). Prvostupňový súd však voči jednému a tomu istému subjektu v jednom rozhodnutí tú istú žalobu zamietol, a zároveň jej aj vyhovel v celom rozsahu, čo je úplne zmätočný postup súdu.

17.5. Navyše vo vzťahu k aktívnej vecnej aj procesnej legitimácii žalobcov existujú v konaní aj ďalšie vady. Žalovaný 2/ má za to, že Okresný úrad Prešov nie je a ani nikdy nebol dočasným správcom Pozemkov 1, a navyše nemal ani oprávnenie na podanie žaloby vo veci samej. Navyše, ako už žalovaný 2/, ako aj ostatní žalovaní namietali v konaní, zákon č. 278/1993 Z. z. nezakotvuje oprávnenie dočasnému správcovi podávať žaloby o určenie vlastníckeho práva. Okresný úrad Prešov teda nebol oprávnený podať žalobu vo veci samej, t. j. nemal ani vecnú, ani procesnú aktívnu legitimáciu na podanie takejto žaloby v mene Slovenskej republiky. V zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy SR platí, že „Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.“ - ani prvostupňový súd, ani odvolací súd neuviedli, na základe ktorej konkrétnej právnej normy (t. j. ktorý §), bol Okresný úrad Prešov ako dočasný správca oprávnený podať žalobu vo veci samej. Podľa názoru žalovaného 2/ nepostačuje všeobecne odkázať na zákon č. 278/1993 Z. z., ale je potrebné uviesť aj konkrétne ustanovenie zákona, ktoré umožňuje dané konanie. Žiadny štátny orgán si nemôže vyvodzovať svoje právomoci a kompetencie svojvoľne, a už vôbec nie analogicky, či iným obdobným spôsobom. Štátne orgány môžu robiť len to, čo im zákon umožňuje, v opačnom prípade konajú v rozpore so zákonom a toto konanie nemôže byť v právnom štáte akceptované. Navyše, v zmysle ustanovenia § 5 ods. 3 zákona č. 278/1993 Z. z. platí, že „Dočasný správca, ktorý sa ujal dočasnej správy, vedie osobitnú evidenciu, ktorá vždy obsahuje doklad preukazujúci vlastnícke právo štátu, právny dôvod nadobudnutia, zoznam vecí s uvedením identifikačných údajov, odkaz na účtovný zápis a spôsob naloženia s majetkom štátu v dočasnej správe; to neplatí, ak ide o hnutelný majetok štátu, ktorý pre svoje úplné opotrebenie alebo poškodenie, zrejmú zastaranosť alebo nehospodárnosť v prevádzke alebo z iných závažných dôvodov nemôže slúžiť svojmu účelu alebo určeniu. Osobitnú evidenciu dočasný správca uschováva počas piatich rokov nasledujúcich po roku, v ktorom s takým majetkom štátu naložil.“ Prvostupňový súd si vôbec nevyžiadal od Okresného úradu Prešov predloženie osobitnej evidencie v zmysle ustanovenia § 5 ods. 3 zákona č. 278/1993 Z. z., na základe ktorej by si osvedčil skutočnosť, že ide o dočasného správcu, a teda rozhodol o tom, že ide o dočasného správcu, bez akýchkoľvek dôkazov a v rozpore s ustanovením § 5 ods. 3 zákona č. 278/1993 Z. z.

17.6. Podľa názoru žalovaného 2/ nebol oprávnený podať žalobu ani žalobca 1/, t. j. Slovenská republika zastúpená Ministerstvom vnútra SR.

17.7. Nesprávny procesný postup podľa § 420 písm. f/ CSP žalovaný 2/ videl aj v nedostatočnom odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa i odvolacieho súdu, keď preskúmavali rozhodnutie o ROEP a jednou vetou konštatovali, že pri zhotovení ROEP došlo k zápisu J. R., J. V. a V. U. ako vlastníkov v dôsledku zjavného pochybenia, keď súd nemal k dispozícii podklady ROEP dôkazy pre taký záver. V súlade so zásadou „vigilantibus iura scripta sunt“ sa štát prípadne mal domáhať ochrany jeho práv v lehote podľa § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z. z. - žaloba bola podaná 8 rokov po právoplatnosti ROEP a žalovaný nadobudol pozemky v dobrej viere, že platí stav zapísaný v katastri nehnuteľností. Súd sa nevysporiadali s námietkou, že nie sú už oprávnené rozhodnutie o ROEP preskúmať.

17.8. Ďalším dôvodom v zmysle § 420 písm. f/ CSP je to, že súd prvej inštancie a rovnako aj odvolací súd úplne opomenul skúmať dobromyseľnosť žalovaného 2/ a jeho predchodcov ako kľúčovej otázky pre rozhodnutie. Rovnako súdom nebolo odôvodnené, ako sa vysporiadali s námietkou, že nebol daný dôvod na výkup predmetnej pôdy podľa zákona o novej pozemkovej reforme, keďže nebolo preukázané, že by kúpna zmluva z roku 1932 bola uzatvorená zo špekulatívnych dôvodov, a že sa na tejto pôde nezačalo hospodáriť, výkup nevykonali okresný národný výbor ale Jednotný národný výbor obce, To, že sa na pôde začalo hospodáriť, preukazuje skutočnosť, že na nich stál dom rodiny H. M.. Súd nevykonali všetky potrebné dôkazy, lebo nevykonali výsluch svedkyne H. M., hoci zo zvukového záznamu z pojednávania dňa 29.03.2017 vyplýva, že jej výsluch žalovaní navrhli a predložili aj fotodokumentáciu k domu postavenému na predmetných pozemkoch - nie je teda pravdivé tvrdenie odvolacieho súdu, že taký návrh nepodali.

Vo vzťahu k dokazovaniu v konaní a dôkaznému štandardu poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 716/2016 z 24. októbra 2017, v ktorom Ústavný súd SR dospel k nasledovnému záveru:

„V tejto súvislosti považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že z hľadiska dokazovania v súdnom konaní je určenie miery procesnoprávneho poznania rozhodujúcich skutočností stupňom absolútnej istoty pomerne náročnou úlohou, pretože optikou procesného práva je každý dôkaz o tvrdení skutočnosti v zásade len dôkazom jej pravdepodobnosti. Z povahy problémov súvisiacich so zmyslovým spoznávaním minulých javov nie je spravidla nikdy možné stopercentne potvrdiť existenciu alebo priebeh určitého skutkového deja, ktorý sa už odohral, a preto určitá miera neistoty bude skoro vždy v priebehu jeho dokazovania prítomná. Z uvedeného potom a contrario vyplýva, že absolútna istota nepripúšťajúca žiadne ani teoretické pochybnosti o inom priebehu udalostí nemôže byť v zásade ako miera dôkazu požadovaná, ak takáto požiadavka zároveň stavia stranu zaťaženú dôkazným bremenom do objektívne neprekonateľných dôkazných problémov. Uvedené platí o to viac, že kauzalita medzi skúmanými javmi určitého skutkového deja predstavuje taký jeho prvok, ktorý v zásade nie je ani zmyslovo ani bezprostredne a objektívne pozorovateľný, a preto jeho prítomnosť možno spravidla predpokladať iba na základe určitého kvantitatívneho stupňa pravdepodobnosti, a to obvykle na základe predchádzajúcich skúseností založených na ustálenom priebehu rozhodujúcich dejov.“

Taktiež poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 689/2014-35, 09. novembra 2016, v ktorom Ústavný súd SR dospel k nasledovnému záveru: „Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je aj rovnosť zbraní či príležitostí, tak aby každá zo strán mohla obhajovať svoju vec za podmienok, ktoré ju z pohľadu konania ako celku podstatným spôsobom neznevýhodňujú vo vzťahu s protistranou. Cieľom zásady rovnosti zbraní je potom dosiahnutie spravodlivej rovnováhy medzi stranami sporu. Pod takto definovanú rovnosť účastníkov spadá nielen realizácia ich procesných oprávnení, ale aj otázky dôkazného bremena, ktoré sú na účastníkov konania kladené, a ktoré nesmú byť neprimerané (porovnaj rozh. Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Metalco Bt. v. Maďarsko z 01.02.2011).“

„Civilné procesné právo žiadnu všeobecnú mieru požadovanej pravdepodobnosti pre unesenie dôkazného bremena nepozná. Žiadne skutkové okolnosti, ktoré už odzneli, nemožno totiž následne ex post preukázať s absolútnou istotou. Vždy pôjde o otázku určitej miery pravdepodobnosti. Aktuálna istota je teda dôkazný štandard, ktorý nie je možné v civilnom konaní aplikovať, lebo by pri tom dôkazné bremeno prakticky nebolo možné uniesť.“

Poukázal tiež na nález Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. I. ÚS 668/15, v ktorom Ústavný súd uviedol: „Samotná skutočnosť, že okolnosť je prokázaná pouze s určitou mírou pravděpodobnosti, však není v občanskoprávním řízení na závadu a neznamená, že soud má takovou okolnost považovat za neprokázanou.“

17.9. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, teda odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu pri riešení právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu žalovaný 2/ videl:

a) v otázke posudzovania dobromyseľnosti žalovaných pri nadobúdaní nehnuteľností, ktoré sú predmetom sporu (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn.: 2 Cdo 311/2008 zo dňa 30.03.2010, nález Ústavného súdu SR I. ÚS 549/2015-33 zo dňa 16.03.2016), a

b) v otázke posúdenia možnosti preskúmať rozhodnutie ROEP súdom po uplynutí lehoty stanovenej v ustanovení § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z. z. (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, spis. zn. 1Sžr/11/2010 zo dňa 12.07.2011),

v dôsledku čoho odvolací súd vec nesprávne právne posúdil.

17.10. Podľa názoru žalovaného 2/ mal odvolací súd ako aj prvostupňový súd posudzovať dobromyseľnosť žalovaného 2/ (ako aj jeho predchodcov, od ktorých nadobúdal vlastnícke právo k Pozemkom 1 pri nadobúdaní Pozemkov, a mal vziať do úvahy, že žalovaný 2/ (ako aj p. E. H. a K. R.) vychádzal (a mohol vychádzať) pri nadobúdaní Pozemkov 1 len z údajov uvedených v katastri nehnuteľností, a mal legitímne očakávať, že sa stane riadnym vlastníkom Pozemkov 1, že toto jeho vlastnícke právo nebude zo strany štátu, príp. akýchkoľvek iných osôb spochybňované, a že teda platí stav zapísaný v katastri (v čase nadobúdania Pozemkov 1 žalovaným 2/, a jeho predchodcami - p. E. H. a K. R. nebol vedený žiadny spor a určenie vlastníckeho práva k Pozemkom. Dobromyseľnosť žalovaného 2/ mali posudzovať individuálne, t. j. oddelene od posudzovania dobromyseľnosti ostatných žalovaných, a mali skúmať aj okolnosti, za akých ku nadobudnutiu Pozemkov 1 došlo, ako a z akých dôvodov nadobudli Pozemky 1 p. E. H. a K. R. a skúmať aj ich dobromyseľnosť pri nadobúdaní Pozemkov.

Žalovaný 2/ nebol v žiadnom vzťahu s ostatnými žalovanými, ani s E. Q. a nikdy sa nestretol s R.. Vo vzťahu k R. a R. neexistuje právoplatné rozhodnutie o vine a treste, súdy sa vôbec nezaoberali tým, či a kedy sa žalovaní dozvedeli o údajnom spáchaní trestného činu z ich strany.

Oba súdy nebrali do úvahy, že vyššie riziko má viesť pôvodný vlastník, nakoľko nový vlastník vychádza z údajov zapísaných v katastri nehnuteľností. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok NR SR sp. zn. 2 Cdo 311/2008, ktorý uviedol „Ak raz niekto nadobudne vlastnícke právo za určitých podmienok, ktoré sa bez jeho zavinenia spätne zmenia, nesmie byť pre to postihnutý on, ale subjekty, ktoré nesú zodpovednosť za túto zmenu (...). Nemožno neprihliadnuť na skutočnosť, že žalobca svoje vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam stratil dobrovoľne, na základe jeho scudzenia v prospech žalovanej 1/, zatiaľ čo žalovaní 3/ a 4/ by v prípade akceptovania právneho názoru žalobcu, oň prišli v dôsledku konania tretích subjektov, s ktorými neboli v žiadnom právnom vzťahu.“

Taktiež poukázal na Nález Ústavného súdu SR 549/2015, v ktorom sa uvádza:

„Ústavný súd z hľadiska poskytnutia ústavnoprávnej ochrany musí tak postaviť na rovnakú úroveň vlastnícke právo pôvodného vlastníka a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novým nadobúdateľom na základe jeho dobrej viery. Tým sa dostávajú do vzájomnej kolízie obidve ústavné hodnoty - princíp ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa (princíp dobrej viery, dôvery v akty štátu a právnej istoty v demokratickom právnom štáte) a princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka (princíp nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet, t. j. nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko sám má). Pokiaľ však nemožno zachovať maximum z obidvoch základných práv (čo platí aj pre tento prípad), treba prihliadnuť na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať všeobecné súvislosti tohto typu kolízie základných práv, ako aj individuálne okolnosti konkrétneho rozhodovaného prípadu. Vyššie riziko má niesť nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože tento nie je schopný sa nijako dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovu sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom (katastrálnom) konaní.“

17.11. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, teda dôvod, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím dôvodom rozhodovaná rozdielne, žalovaný videl:

a/ v otázke posudzovania dobromyseľnosti (žalovaných) pri nadobúdaní nehnuteľností, ktoré sú predmetom sporu,

b/ v otázke posúdenia možnosti preskúmať rozhodnutie ROEP súdom po uplynutí lehoty stanovenej v ustanovení § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z. z.

Podľa názoru žalovaného 2/ mal odvolací súd, ako aj prvostupňový súd posudzovať dobromyseľnosť

žalovaného 2/ (ako aj jeho predchodcov, od ktorých nadobúdala vlastnícke právo k Pozemkom) pri nadobúdaní Pozemkov, a mal vziať do úvahy, že žalovaný 2/ (ako aj p. E. H. a K. R.) vychádzal (a mohol vychádzať) pri nadobúdaní Pozemkov len z údajov uvedených v katastri nehnuteľností, a mal legitímne očakávať, že sa stane riadnym vlastníkom Pozemkov 1, že toto jeho vlastnícke právo nebude zo strany štátu, príp. akýchkoľvek iných osôb spochybňované, a že teda platí stav zapísaný v katastri (v čase nadobúdania Pozemkov 1 žalovaným 2/, a jeho predchodcami - p. E. H. a K. R. nebol vedený žiadny spor a určenie vlastníckeho práva k Pozemkom 1).

Odvolací súd ako aj prvostupňový súd v časti posúdenia možnosti preskúmať rozhodnutie ROEP súdom po uplynutí lehoty stanovenej v ustanovení § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z. z. mal dospieť k záveru, že s poukazom na ustanovenie § 194 ods. 1 a 2 CSP táto otázka nepatrí do právomoci súdu, ale správneho orgánu, a že toto preskúmanie rozhodnutia ROEP v tomto konaní nie je možné a súd má len na toto Rozhodnutie ROEP prihliadať. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Sžr/11/2010 zo dňa 12.07.2011, v zmysle ktorého dovolací súd zastáva názor, že rozhodnutie ROEP je verejnou listinou, ktorá sa zapisuje do katastra nehnuteľností a súd z nej má iba vychádzať, pričom po uplynutí lehoty stanovenej v ustanovení § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z. z. už takéto rozhodnutie ROEP nemôže byť zmenené.

12. Z uvedených dôvodov žalovaný 2/ žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že žaloba žalobcu 1/ a 2/ sa zamietla.

B. Dovolanie žalovaných 1/, 4/, 5/ a 6/.

13. Dovolanie podali v spoločnom podaní zo dňa 11.09.2019 aj žalovaní 1/, 4/, 5/ a 6/ z dôvodu, že:

a) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP),

b) rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom:

i. záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP),

ii. záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP).

14. Dôvod, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 421 písm. f/ CSP) vymedzili ako zmätočné a nesprávne označenie žalobcu 2/ v rozsudku okresného súdu, celkové zmätočné konanie súdu ohľadom pripustenia ďalšieho žalobcu (t. j. žalobcu 2/ do konania, a nedostatok aktívnej vecnej a procesnej legitimácie žalobcu 1/ a 2/. V tejto súvislosti namietli záver okresného súdu, že „... žalobca 2/, ktorý zastupuje štát - Slovenskú republiku ako dočasný správca majetku štátu zo zákona je vlastníkom žalovaných pozemkov a to bez akýchkoľvek tiarch zo zákona a to dňom zapísania poznámky výkupu do pozemkovoknižnej vložky č. 251 v k. ú. M. (predtým k. ú. U.), t. j. 02.05.1950. Žalobca 2/ má právo na ochranu svojich takto nadobudnutých vlastníckych práv, ktoré v zmysle práva nikdy nestratil a týmto súdnym rozhodnutím má byť len zosúladený právny stav a prisúdené vlastnícke právo riadnemu vlastníkovi, ktoré len pre zjavné pochybenie nebolo aj po ROEP v r. 2006 správne zapísané do katastra nehnuteľností“. Odvolací súd uzavrel, súd prvej inštancie riadne zdôvodnil, prečo so žalobcom 2/ konal a na základe čoho Okresný úrad Prešov bol procesne oprávnený podať žalobu v mene Slovenskej republiky. S týmto názorom sa odvolací súd plne stotožnil napriek tomu, že „súd prvej inštancie chybné uviedol, že žalobca 2/, ktorý zastupuje štát - Slovenskú republiku ako dočasný správca majetku štátu zo zákona je vlastníkom žalovaných pozemkov. Z obsahu odôvodnenia vyplýva jednoznačne, že súd prvej inštancie za vlastníka považoval Slovenskú republiku. Preto sa uvedené javí odvolaciemu súdu ako formálne pochybenie, ktoré nemá vplyv na právny záver o aktívnej procesnej legitimácii.“

15. Z odôvodnenia rozsudku OS Poprad však nevyplýva, že prvostupňový súd považuje Okresný úrad Prešov len za správcu majetku štátu, lebo aj zo samotného odôvodnenia Rozsudku OS Poprad (str. 13), aj zo samotného výroku rozsudku OS Poprad vyplýva, že prvostupňový súd určil zmätočne za vlastníka pozemkov dva subjekty, a to Slovenskú republiku - Okresný úrad Prešov (t. j. Slovenskú republiku a Okresný úrad Prešov). Za vlastníka pozemkov sú označené dva subjekty, z toho jeden (Okresný úrad Prešov), ktorý nemá právnu subjektivitu a nemôže byť aktívne vecne legitimovaný v konaní. Uvedenú vadu nezhojil ani odvolací súd, ktorý to považoval len za údajné formálne pochybenie prvostupňového súdu. Z tohto dôvodu je Rozsudok KS Prešov taktiež zmätočný a v rozpore so zákonom.

Ďalšou vadou zmätočnosti je pripustenie do konania žalobcu 2/ Slovenskú republiku - Okresný úrad Prešov. Po tejto zmene prvostupňový súd konal s dvomi žalobcami (žalobca 1/) a 2/ a následne prvostupňový súd žalobu voči žalobcovi 1/ zamietol. Nešlo o dvoch žalobcov, ale o jedného žalobcu, keďže žalobca 1/ aj 2/ mal byť istý subjekt, t. j. Slovenská republika, len s rôznymi zástupcami. Namietli nesprávny záver odvolacieho súdu, že: súd prvej inštancie si mohol aj vybrať s kým bude konať, lebo konanie voči tomuto „nesprávne“ subjektu mal zastaviť v zmysle ustanovenia § 161 ods. 2 CSP, resp. len opraviť (zmeniť) zástupcu, ktorý koná v mene Slovenskej republiky.

S poukazom na ustanovenia § 2 ods. 5 a § 4 ods. 5 zákona č. 180/2013 Z. z. v znení platnom do 31.05.2017 a ustanovenia § 2 ods. 1, § 5 ods. 1 a 3 zák. č. 278/1993 Z. z. a čl. 2 Ústavy SR namietol, že z rozhodnutí súdov nie je zrejmé, z čoho vyvodili oprávnenie Okresného úradu Poprad na podanie žaloby, keď súd prvej inštancie si nevyžiadal predloženie osobitnej evidencie v zmysle § 5 ods. 3 zákona č. 278/1993 Z. z. Žalovaní pritom v konaní namietali, že žalobu mal podať buď Pozemkový fond (§ 17 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb.), alebo Ministerstvo pôdohospodárstva SR alebo Ministerstvo financií SR. Pokiaľ ide o poverenie, ktoré predložil Y., podľa nariadenia Ministerstva vnútra SR (žalobcu 1/) o organizačnom poriadku podľa názoru žalovaných nevyplýva oprávnenie Centra podpory na podávanie žalôb o určenie vlastníctva. Poukazovali i na to, že prokurátor ako orgán dohľadu nad vedeným trestným konaním nevyužil za štát podať žalobu ako oprávnená osoba, ktorá zastupuje štát v zmysle ustanovenia § 93 CSP, a ani nepodal návrh na vstup do konania vo veci samej.

16. Za nesprávny procesný postup v zmysle § 420 písm. f/ CSP považoval aj pripustenie preskúmavania rozhodnutia o schválení ROEP v civilnom sporovom konaní v rozpore s § 194 ods. 1 a 2 CSP a po uplynutí lehoty upravenej v § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom - žaloba bola podaná 8 rokov po právoplatnosti a vykonateľnosti rozhodnutia ROEP. V zmysle zásady „vigilantibus iura scripta sunt“ uplynutie uvedených lehôt nemôže byť žalovaným na ujmu. Súd prvej inštancie ani odvolací súd nevysvetlili, na akom základe dospeli k záveru o chybnom zápise vlastníctva v konaní o obnovenie evidencie pozemkov.

17. Ďalším dôvodom podľa § 420 písm. f/ CSP je to, že:

a/ odvolací súd úplne opomenul skúmať dobromyseľnosť žalovaného 1/ týkajúcu sa nadobúdania Pozemkov, pritom odôvodnenie a záver ohľadom údajnej „nedobromyseľnosti“ v jeho rozsudku úplne absentuje, čím došlo k porušeniu práva žalovaného 1/ na spravodlivý súdny proces, keďže žalovanému 1/ nebolo poskytnuté žiadne odôvodnenie kľúčovej otázky v konaní, od ktorej závisel výsledok konania (viď nižšie) (navyše právne posúdenie otázky dobromyseľnosti všetkých žalovaných je aj odklonom odvolacieho súdu od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“),

b/ odvolací súd úplne opomenul skúmať dobromyseľnosť žalovaného 6/ týkajúcu sa uzatvorenia Záložnej zmluvy a okolnosti jej uzatvorenia, pričom odôvodnenie a záver o údajnej „nedobromyseľnosti“ v jeho rozsudku úplne absentuje, čím došlo k porušeniu práva žalovaného 6/ na spravodlivý súdny proces, keďže žalovanému 6/ nebolo poskytnuté žiadne odôvodnenie kľúčovej otázky v konaní, od ktorej závisel výsledok konania,

c/ odvolací súd úplne opomenul skúmať dobromyseľnosť žalovaného 5/ týkajúcu sa uzatvorenia Zmluvy o zriadení vecného bremena a okolnosti jej uzatvorenia, pričom odôvodnenie a záver ohľadom údajnej „nedobromyseľnosti“ žalovaného 5/ v jeho rozsudku úplne absentuje, čím došlo k porušeniu práva žalovaného 5/ na spravodlivý súdny proces, keďže žalovanému 5/ nebolo poskytnuté žiadne odôvodnenie kľúčovej otázky v konaní, od ktorej závisel výsledok konania.

18. Prvostupňový súd, ani odvolací súd sa buď vôbec nezaoberali alebo len okrajovo a nedostatočne zaoberali viacerými závažnými a relevantnými námietkami žalovaných v konaní (namietaných aj v odvolacom konaní), a to:

- že prvostupňový súd nezákonne v rozpore s princípom rovnosti zbrani a práva na spravodlivý súdny proces napomáhal žalobcom počas súdneho pojednávania, kde im vyslovene pomáhal v tom, čo a ako majú hovoriť, čo je neprípustným zásahom do práva žalovaných na spravodlivý súdny proces pred nezávislým a nestranným súdom (uvedené jasne preukazuje zvukový záznam z pojednávania dňa 29.03.2017),

- žalovaní argumentovali, že zákon č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme umožňoval výkup pôdy v menšej výmere ako 50 ha iba v prípade, ak sa pôda nadobudla špekulatívne, napr. v prípade, že sa na pôde nezačalo hospodáriť, čo však nebol prípad pôvodných vlastníkov pozemkov, nakoľko na týchto pozemkoch bola postavená budova, v ktorom žila rodina H. M.,

- žalovaní argumentovali, že zákon č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme umožňoval výkup pôdy v menšej výmere ako 50 ha iba v prípade, ak sa pôda nadobudla špekulatívne, napr. v prípade, že sa na pôde nezačalo hospodáriť, čo však nebol prípad pôvodných vlastníkov pozemkov, nakoľko na týchto pozemkoch bola postavená budova, v ktorom žila rodina H. M. (z uvedeného teda vyplýva, že Československý štát sa nemohol zákonne stať vlastníkom uvedených pozemkov, nakoľko kúpna zmluva z r. 1932 nebola uzatvorená zo špekulatívnych dôvodov a nebol daný zákonný dôvod na výkup pôdy v r. 1950. pričom pôvodní vlastníci sa nemohli riadne odvolať voči rozhodnutiu štátneho orgánu, t. j. neboli splnené zákonné podmienky na výkup predmetnej pôdy v zmysle ustanovenia § 1 ods. 2 a 3 zákona č. 46/1948 Zb.,

- k uvedenej skutočnosti bola predložená aj fotodokumentácia predmetného domu - k tomuto dôkazu sa oba sudy žiadnym spôsobom nevyjadřili a neuviedli, ako vyhodnotili tento dôkaz,

- v zmysle ustanovenia § 10 ods. 1 zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme rozhodnutie o výkupe pôdy mal kompetenciu urobiť okresný národný výbor, nie národný výbor obce, medzi výmerom, rozhodnutím krajského súdu a zápisom v pozemkovoknižnej vložke č. 251 je nesúlad, pretože rozhodnutie krajského súdu zo dňa 14.08.1959, ako aj pozemkovoknižná vložka uvádzajú výmer z 02.05.1950, ale predložený bol výmer zo dňa 25.07.1950, pričom uvedenú chybu v žiadnom prípade nemožno vyhodnotiť ako chybu v písaní, nakoľko ide o dva úplne odlišné dátumy a teda len akýsi „preklep“ tu neprichádza do úvahy.

V poznámke o výkupe pozemkov pre československý štát v pozemkovoknižnej vložke č. 251 chýba, že držiteľom sa stáva československý štát, čo nie je v súlade s ustanovením § 10 ods. 3 zákona č. 46/1948 Zb., t. j. chýba zápis, v prospech koho sa pôda vykúpila.

Pri spracovaní ROEP teda neexistoval v pozemkovoknižnej vložke č. 251 zápis o tom, že vlastníkom nehnuteľností sa stal štát - inak by predseda nebol vykonaný zápis na pôvodných vlastníkov.

Záznam v pozemkovoknižnej vložke č. 251 z 02.05.1950 je zaznamenaný technickými prostriedkami a nie ručne, ako bolo v danom čase bežnou praxou, čo je podozrivé a neštandardné, a nebolo v konaní preukázané, že išlo o štandardnú prax.

Súd nie je oprávnený sám hodnotiť legalizáciu podpisov na overovacej doložke na plnej moci zo dňa 02.07.2007 u p. U., R. a V. a má na nich len prihliadať (navyše o to viac, ak v uvedenej veci nebolo v trestnom konaní preukázané spáchanie trestného činu, a to z akéhokoľvek dôvodu). O sfaľovaní podpisov teda neexistuje žiadny dôkaz, a ide len o domnienku, na ktorú súd nemôže prihliadať.

R. bol až do svojej smrti členom advokátskej komory, pričom toto členstvo je podmienené bezúhonnosťou a nikdy nebolo preukázané, že sa na akejkolvek trestnej činnosti podieľal, a ani nebolo nikdy preukázané, že sa na akejkolvek trestnej činnosti v súvislosti s prevodom vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam podieľali žalovaní.

Prvostupňový súd, ani odvolací súd si nevyžiadali podklady od zhotoviteľa ROEP, aby sa presvedčili o tom, z akých podkladov zhotoviteľ ROEP vychádzal, nevykonali dokazovanie v dostatočnom rozsahu.

19. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP namietol nesprávne právne posúdenie otázky preskúmania rozhodnutia ROEP z tých istých dôvodov ako žalovaný 2/.

20. Žalovaní 1/, 4/, 5/ a 6/ žiadali, aby dovolací súd odložil právoplatnosť a vykonateľnosť rozsudku odvolacieho súdu, a aby tento rozsudok ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne, a aby dovolateľom priznal náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

21. Žalobca 2/ vo vyjadrení považoval dovolania za nedôvodné, poukázal na správnosť záverov súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu a navrhol, aby dovolací súd dovolania v zmysle § 448 CSP zamietol.

IV.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 CSP), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spisania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolaniu je potrebné vyhovieť.

23. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú

vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

24. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, a/alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

25. Podľa § 431 ods. 1 a 2 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolač dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

26. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu/veci za prítomnosti strán sporu/účastníkov konania, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

27. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

28. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Súd má povinnosť presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť (§ 220 CSP, I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadnuť na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Všeobecný súd by mal v argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutia dbať aj na jeho celkovú presvedčivosť. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Séria A, č. 254-B, str. 49, § 30). Je však potrebné zdôrazniť, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu/účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

29. Ako nesprávny procesný postup v zmysle § 420 písm. f/ CSP dovolatelia namietli výrok IV. súdu prvej inštancie, ktorým žalobu žalobcu 1/ zamietol, hoci konanie vo vzťahu k nemu malo byť podľa nich zastavené.

30. Pokiaľ ide o výrok IV. súdu prvej inštancie, ktorým zamietol žalobu žalobcu 1/, v zmysle § 359 CSP

odvolanie proti tomuto výroku bola oprávnená podať len strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie (výrok IV.) vydané. Uvedený výrok rozsudku bol vydaný v neprospech žalobcu 1/, ten však tento výrok odvolaním nenapadol. Odvolanie žalovaných 1/, 4/, 5/ a 6/ voči výroku IV. rozsudku súdu prvej inštancie (o zamietnutí žaloby žalobcu 1/) odvolací súd odmietol, lebo odvolatelia neboli oprávnenými osobami na podanie odvolania proti tomuto výroku (§ 359 CSP). Rozhodnutie súdu o odmietnutí odvolania má povahu uznesenia (§ 392 CSP v spojení s § 386 písm. c/ CSP). Keďže nejde o rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej (rozsudok), dovolanie proti nemu nie je podľa § 420 CSP prípustné. Dovolací súd preto dovolanie v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

31. Podstatnou dovolacou námietkou z dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP zo strany všetkých dovolateľov bola námietka, že súd sa nedostatočne vysporiadal s otázkou oprávnenia Ministerstva vnútra, resp. Okresného úradu Poprad konať za štát, keďže podľa názoru dovolateľov tieto subjekty neboli oprávnené podať žalobu a konať pred súdom za Slovenskú republiku, lebo také oprávnenie nebolo preukázané napr. evidenciou majetku štátu v ich správe.

32. Súd prvej inštancie pri posudzovaní otázky, či za štát (ako žalobca 2/) koná štátny orgán na to oprávnený, dôvodil tým, že také oprávnenie Okresnému úradu Poprad vyplýva z ustanovení § 2 ods. 5 a § 4 ods. 5 zák. č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy - má spôsobilosť byť účastníkom súdneho konania a exekučného konania a samostatne konať pred súdom v rozsahu svojej pôsobnosti, keď „okresný úrad v sídle kraja“ spravuje majetok štátu v rozsahu ustanovenom zákonom č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov; okresný úrad je preddavkovou organizáciou Ministerstva vnútra SR a má pôsobnosť dočasného správcu majetku štátu podľa § 5 ods. 1 cit. zákona, aj keď ide o štátny orgán bez právnej subjektivity (§ 1 ods. 1, písm. d/ cit. zákona) a aj keď nemá pridelené samostatné IČO. Odvolací súd tento záver súdu prvej inštancie považoval za správny. Poukázal na to, že z ustanovenia § 73 CSP vyplýva, že na konanie štátu pred súdom sa použijú ustanovenia osobitného predpisu o konaní za štát, pričom podľa § 135 ods. 1 CSP ak je stranou štát, v žalobe sa označuje uvedením jeho názvu a názvu štátneho orgánu alebo právnickej osoby, ktorá za štát koná. Ide teda o odstrániteľnú vadu, teda zodpovednosť za to, kto v konaní za stranu koná, presúva na súd. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu riadne odôvodnil, prečo so žalobcom 2/ konal a na základe čoho bol Okresný úrad Prešov procesne oprávnený podať žalobu v mene Slovenskej republiky, pričom podľa odvolacieho súdu si mohol vybrať, s kým bude v danej veci konať.

33. Podľa § 73 CSP na konanie štátu pred súdom sa použijú ustanovenia osobitného predpisu o konaní za štát.

34. Podľa § 132 CSP v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

35. Podľa názoru dovolacieho súdu s a nižšie súdy nevysporiadali s podstatným argumentom žalovaných, že sporné pozemky nikdy neboli v správe Okresného úradu Poprad.

36. Podľa § 135 ods. 1 CSP ak je stranou štát, v žalobe sa označuje uvedením jeho názvu a názvu štátneho orgánu alebo právnickej osoby, ktorá za štát koná.

37. Podľa § 161 CSP

(1) Ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

(2) Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

(3) Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý možno odstrániť, súd urobí vhodné opatrenia na jeho odstránenie. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodari nedostatok procesnej podmienky odstrániť, súd konanie zastaví.

38. Ak je stranou v spore štát, musí byť v žalobe označený uvedením jeho názvu a názvu štátneho orgánu alebo právnickej osoby, ktorá za štát koná. V konaniach o majetok štátu je potrebné ustáliť konkrétneho správcu, ktorému bol daný majetok zverený do správy.

39. Riadne označenie štátu ako žalovaného účastníka konania je náležitou riadneho návrhu na začatie konania. Štát je ako účastník konania označený riadne, ak je súčasne s ním označený príslušný štátny orgán, ktorý bude za štát konať. Súd je povinný skúmať, či za štát pred súdom koná štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi alebo právnická osoba, ktorá je oprávnená podľa osobitného predpisu a konať len s takýmto oprávneným subjektom. Štát pritom môže mať v konaní procesné postavenie žalobcu alebo žalovaného len jedenkrát.

40. Ako vyplýva zo skutkových zistení, v danom prípade titulom pre prechod sporných nehnuteľností do vlastníctva štátu bol výkup podľa zákona č. 46/1948 Sb. o nové pozemkové reformě (trvalé úpravě vlastníctví k zemědělské a lesní půdě), pričom v zmysle § 10 ods. 3 uvedeného zákona „poznámka provedení výkupu (odstavec 2) v pozemkové knize má účinky přechodu vlastníctví k vykoupené půdě na československý stát“.

41. K prechodu vlastníctva sporných pozemkov na československý štát (a Slovenskú republiku ako jeho nástupcu) došlo na základe výkupu z roku 1950, pričom správu tohto majetku štátu upravovali viaceré staršie právne predpisy, predchádzajúce prijatiu zákona č. 278/1993 Z. z. V zmysle § 1 a § 15 zákona č. 278/1993 Z. z. napr. štátna rozpočtová organizácia, ktorá ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona vykonávala právo hospodárenia s národným majetkom alebo právo spoločného hospodárenia s národným majetkom alebo mala národný majetok v dočasnej správe, sa stala správcom majetku dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že z oznámenia Krajského riaditeľstva Policajného zboru zo dňa 27.10.2015 (č. l. 108 spisu) vyplýva, že poškodenou stranou v trestnom stíhaní vedenom pod ČVS: KRP-56/2-VYS-PO-2014 (proti R.) bola Slovenská republika, zastúpená „organizáciou Štátne lesy TANAP-U Tatranská Lomnica (lesné pozemky - parcely k. ú. M., evidované na LV č. XXX, register C: 244/1, 244/3, 244/4, 244/5, 244/6 a 244/7) a Ministerstvom vnútra, Centrom podpory Prešov (parcely k. ú. M. evidované na LV č. XXX ako ostatné plochy a zastavané plochy a nádvoria).

42. Z uvedeného vyplýva, že záver o tom, že v danej veci je za Slovenskú republiku oprávnený konať práve Okresný úrad Poprad, nie je dostatočne podložený (osvedčený). Nie je preto splnená podmienka, aby súd mohol v konaní pokračovať s takto označeným správcom majetku štátu a vo veci meritórne rozhodnúť. Z uvedeného dôvodu dovolací súd dospel k záveru o dôvodnosti i tejto dovolacej námietky podľa § 420 písm. f/ CSP.

43. Dovolatelia podľa § 420 písm. f/ CSP ďalej namietali, že súdy sa žiadnym spôsobom nevysporiadali s argumentáciou dovolateľov, že práva k sporným nehnuteľnostiam nadobudli v dobrej viere v správnosť zápisu v katastri nehnuteľností, resp. že nemali vedomosť o neoprávnenom konaní R..

44. Ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, tento zo skutočností, že žalovaní 1/, 4/, 5/ a E. Q. v rámci rodiny vyzbierali peniaze na kúpu pozemkov a tieto potom medzi sebou prevádzali vyvodil záver, že žalovaní si musia byť vedomí toho, že došlo k vážnym pochybeniam pri uvedenom nadobúdaní vlastníckych práv, že tieto vážne pochybenia boli aj predmetom viacerých trestných konaní, a že počnúc prvou kúpnu zmluvou medzi R. R., U. U. a R. V. ako predávajúcimi a E. Q. ako kupujúcou ide o absolútne neplatný právny úkon a tým sú absolútne neplatné právne úkony aj všetky ďalšie.

45. Uvedené veľmi stručné odôvodnenie nemožno považovať za dostatočné (jasné a výstižné) a presvedčivé v zmysle § 220 ods. 2 CSP, keďže súd prvej inštancie, a rovnako aj súd odvolací, nevysvetlili, ako vzhľadom na judikatúru Ústavného súdu - nález I. ÚS 549/2015-33 zo dňa 16. marca 2016,) napriek záveru o absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 20.02.2008 posúdili vo vzťahu ku každému z dovolateľov podstatné a relevantné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán o nadobudnutí práv v dobrej viere, a to aj s prihliadnutím na časové súvislosti - v neskoršom období začaté trestné stíhanie.

46. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. 549/2015 zo dňa 16.03.2016 uviedol:

„Aj keď Občiansky zákonník explicitne neupravuje všeobecný spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam od nevlastníka iba na základe dobrej viery nadobúdateľa, s výnimkou vydržania nemožno bezvýnimočne tvrdiť - ako to konštatovali všeobecné súdy - že samotná absencia vlastníckeho práva prevodcu (dominum auctoris) povedie automaticky k neplatnosti zmluvy o prevode vlastníckeho práva. V tomto smere musí dôjsť aj k určitému posunu v doterajšej judikatúre ústavného súdu v riešení otázky „nemo plus iuris“ (I. ÚS 50/2010) o nové interpretačné závery, či vývoj sociálnej reality najmä v zmysle zásadnej ochrany tej osoby, ktorá robila právny úkon s dôverou v určitý - jej druhou stranou prezentovaný skutkový stav. Navyše, ak bol potvrdený údajmi z verejnej štátom vedenej evidencie a najmä, keď ho potom aprobuje aj príslušný orgán verejnej moci (kataster nehnuteľností, súd a pod.). Princíp dobrej viery chrániaci účastníkov súkromnoprávných vzťahov je jedným z kľúčových prejavov princípu právnej istoty odvíjajúceho sa od princípu právneho štátu. Nadobúdateľovi vlastníckeho práva, pokiaľ toto právo nadobudol v dobrej viere, musí byť poskytovaná široká ochrana, pretože v opačnom prípade by si nikdy nemohol byť istým svojím vlastníctvom, čo by bolo v rozpore s poňatím

materiálneho právneho štátu (porovnaj aj R 14/2009). Otázkou dobrej viery takého nadobúdateľa vlastníckeho práva sa tak všeobecné súdy musia vždy riadne zaoberať pri jeho spochybňovaní treťou osobou.

Ústavný súd z hľadiska poskytnutia ústavnoprávnej ochrany musí tak postaviť na rovnakú úroveň vlastnícke právo pôvodného vlastníka a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novým nadobúdateľom na základe jeho dobrej viery. Tým sa dostávajú do vzájomnej kolízie obidve ústavné hodnoty - princíp ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa (princíp dobrej viery, dôvery v akty štátu a právnej istoty v demokratickom právnom štáte) a princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka (princíp *nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet*, t. j. nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko sám má). Pokiaľ však nemožno zachovať maximum z obidvoch základných práv (čo platí aj pre tento prípad), treba prihliadnuť na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať všeobecné súvislosti tohto typu kolízie základných práv, ako aj individuálne okolnosti konkrétneho rozhodovaného prípadu. Vyššie riziko má niešť nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože tento nie je schopný sa nijako dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovu sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom (katastrálnom) konaní.

47. Absencia riadneho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu v intenciách uvedeného nálezu aj v tejto časti viedla dovolací súd k záveru o dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

48. Vzhľadom na konštatovanú čiastočnú dôvodnosť dovolaní podľa § 420 písm. f/ CSP sa dovolací súd už nezaoberal dôvodnosťou dovolaní podľa § 421 CSP a v súlade s § 449 ods. 1 a 2 CSP rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia. Vo vzťahu k otázke, týkajúcej sa rozhodnutia ROEP však považuje za potrebné poukázať na to, že Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 7 Cdo 291/2019 zo dňa 15.12.2020 konštatoval: „... Rozhodnutie o schválení ROEP nie je originálnym titulom nadobudnutia vlastníckeho práva (toto rozhodnutie je síce podkladom pre zápis vlastníctva do katastra nehnuteľností, ide ale o deklaratórne rozhodnutie, ktoré vlastníctvo nekonštituuje, ale len deklaruje na základe iného právneho titulu).“

49. Keďže žalovaný 3/ dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu nepodal, zrušením rozsudku odvolacieho súdu ako aj súdu prvej inštancie nie je dotknutá právoplatnosť rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 10C/49/2014-233 zo dňa 29. marca 2017 vo vzťahu k určení vlastníctva Slovenskej republiky k nehnuteľnostiam, ktoré boli do vlastníctva žalovaného 3/ prevedené na základe kúpnej zmluvy z 12.04.2012 za kúpnu cenu 97.000 eur, číslo vkladu U., t. j. pozemkov C KN parc. č. 246/16 a parc. č. 246/17.

50. V ďalšom konaní je súd povinný postupovať v zmysle vyššie naznačeného. V novom rozhodnutí rozhodne o trovách pôvodného konania ako aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

51. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.